

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalised Nõuded](#) > [Hagi Tagamine Nõude Puhul ELi Liikmesriikides](#) > [Germany](#)

Hagi tagamine nõude puhul ELi liikmesriikides

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Saksamaa

1 Millised on abinõude eri liigid?

Abinõud, mille eesmärk on tagada sundtäitmine kas võlgniku vara ajutise arestimise või mingi olukorra suhtes esialgse õiguskaitse määruse tegemise kaudu, iseenesest ei vii tavaliselt võlausaldaja nõude rahuldamiseni.

Kasutada saab järgmisi abinõusid.

1.1 Kohtuotsuse tegemisele eelnev vara arestimine ja isiku vahistamine (*dinglicher und persönlicher Arrest*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozessordnung* - ZPO) paragrahv 916 ja sellele järgnevad paragrahvid)

Arestimise eesmärk on tagada rahalise nõude sundtäitmine ja seda kohaldatakse võlgniku vallas- või kinnisvara suhtes. Tuleb eristada kohtuotsuse tegemisele eelnevat vara arestimist ja isiku vahistamist. Kohtuotsuse tegemisele eelnevat vara arestimist rakendatakse siis, kui on alust arvata, et ilma selle abinõuta kohtuotsuse täitmine nurjub või on oluliselt takistatud. Isiku vahistamiseks antakse korraldus siis, kui leitakse, et sundtäitmine on ohus ja selline abinõu on vajalik sundtäitmise tagamiseks. Sellesisulise määruse teeb avalduse alusel pädev kohus. Arest võib toimuda näiteks vallasasja arestimise (*Pfändung*), kinnisasja arestimise teel hüpoteegi kandmisega registrisse (*Arresthypothek*) või isiku vahistamise (*Haft*) teel.

1.2 Esialgne õiguskaitse (*einstweilige Verfügung*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 935 ja sellele järgnevad paragrahvid)

Esialgse õiguskaitse eesmärk on mitterahalise nõude ajutine tagamine. See määratakse, kui on alust arvata, et olemasoleva olukorra muutmine kahjustab asjaomast õigust või takistab oluliselt selle teostamist. Esialgse õiguskaitse määrab pädev kohus avalduse alusel kaitsemeetmena (*Sicherungsverfügung*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 935) või õigussuhet puudutava ajutise kohtumääruse (*Regelungsverfügung*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 940) vormis. Esialgse õiguskaitse meetmete täitmise suhtes kohaldatakse põhimõtteliselt sundtäitmise norme (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 936 koostoimes paragrahviga 928).

1.3 ELi õiguse kohane pangakontode arestimismäärus

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 946 jj sisaldavad sätteid, mis puudutavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 655/2014, millega luuakse pangakontode Euroopa arestimismääruse menetlus, et hõlbustada võlgade piiriülest sissenõudmist tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 189, 27.6.2014, lk 59). Pangakontode arestimismäärus on ajutise meetme erivorm.

1.4 Nõude arestimise eelteatis (*Vorpfändung*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 845)

Nõude arestimise eelteatist kasutatakse selleks, et tagada võlausaldaja kasuks võlgniku nõue kolmandast isikust võlgniku vastu. Sellega keelatakse kolmandast isikust võlgnikul teha võlgnikule mis tahes makseid ja kohustatakse võlgnikku hoiduma nõude käsutamisest, eelkõige selle sissenõudmisest. Kolmandast isikust

võlgnikule esitataval teatisel on tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 930 kohaselt arestimist võimaldav toime üksnes juhul, kui nõue arestitakse ühe kuu jooksul (seadustiku paragrahvi 845 lõige 2).

2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?

2.1 Menetlus

Kohtuotsuse tegemisele eelneva vara arestimise, isiku vahistamise ning esialgse õiguskaitse (punktid 1.1 ja 1.2) määrab pädev kohus hagi esitanud poole avalduse alusel. Avaldus peab sisaldama teavet tagatava nõude kohta ja määruse kiireloomulisuse või täitmise nurjumise riski kohta. Mõlemaid tuleb usutavalt tõendada, nt kirjaliku tunnistusega.

Avalduse saab esitada kirjalikult või suuliselt, mille korral kohtukantselei selle kirja paneb. Pädev kohus on kohus, millel on pädevus kohtuasja sisuliseks lahendamiseks, või kohalik kohus (*Amtsgericht*) selles piirkonnas, kus tagatav objekt, kohtuvaidluse aluseks olev objekt või kinnipeetav isik asub. Asja suulisel arutamisel esitab kohus kohtuotsuse ja muudel juhtudel kohtumääruse.

Ajutiste meetmete kohaldamise menetluse puhul on advokaadi kasutamine vajalik ainult asja suulisel arutamisel piirkonnakohtus (*Landgericht*).

Pangakontode arestimismääruse (punkt 1.3) suhtes kohaldatakse määrust (EL) nr 655/2014.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 946 jj sisaldavad vajalikke sätteid avalduse esitamise ning menetluse, määruse täitmisele pööramise ja võimalike õiguskaitsevahendite kohta.

Nõude arestimise eelteatist (punkt 1.4) ei anna välja kohus. Täitmisele pööratava juriidilise dokumendi alusel võib võlausaldaja määrata kohtutäituri, kes annab kolmandast isikust võlgnikule ja põhivõlgnikule teada eelseisvast nõude või muu varalise õiguse arestimisest (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 845 lõige 1).

Kolmandast isikust võlgnikule esitataval teatisel on tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 930 kohaselt arestimist võimaldav toime üksnes juhul, kui nõude tegelik arestimine toimub ühe kuu jooksul (seadustiku paragrahvi 845 lõige 2).

Kohtukulused käsitlevas seaduses (*Gerichtskostengesetz*, GKG) on sätestatud 150% suurune lõiv, mis tuleb maksta vara arestimise või isiku vahistamise või esialgse õiguskaitse taotlemise menetluste raames. Lõivu suurus määratakse kindlaks nõude suuruse alusel. Kohus hindab nõude suurust iga juhtumi puhul eraldi, lähtudes sellest, millises ulatuses soovib taotleja oma vara kaitsta. Allpool esitatud tabel sisaldab lõive, mida kohaldatakse kuni 500 000 euro suuruste nõuete puhul.

Kohtukulude seaduse (GKG) 2. lisa (seotud paragrahvi 34 lõike 1 kolmanda lausega)

Nõude väärtus kuni ... eurot	Lõiv ...eurot	Nõude väärtus kuni ... eurot	Lõiv...eurot
500	38,00	50 000	601,00
1000	58,00	65 000	733,00
1500	78,00	80 000	865,00
2000	98,00	95 000	997,00
3000	119,00	110 000	1129,00
4000	140,00	125 000	1261,00
5000	161,00	140 000	1393,00
6000	182,00	155 000	1525,00
7000	203,00	170 000	1657,00
8000	224,00	185 000	1789,00
9000	245,00	200 000	1921,00
10 000	266,00	230 000	2119,00
13 000	295,00	260 000	2317,00
16 000	324,00	290 000	2515,00

19 000	353,00	320 000	2713,00
22 000	382,00	350 000	2911,00
25 000	411,00	380 000	3109,00
30 000	449,00	410 000	3307,00
35 000	487,00	440 000	3505,00
40 000	525,00	470 000	3703,00
45 000	563,00	500 000	3901,00

Juhul kui avaldusega seoses viiakse läbi suuline menetlus ja menetlust ei lõpetata enne suulise menetluse lõpuleviimist esitatud kaitsetaotluse tagasivõtmise, võlgnevuse omaksvõtmise, võlgnevusest loobumise või võlgnevuse kõrvaldamise tõttu (nendel juhtudel vähendatakse lõivu 50%), tuleb maksta kolm korda suuremat lõivu. Esimeses järjekorras kannab kulud see pool, kellelt kohus oma otsusega kulud välja mõistab. Lisaks vastutab kulude kandmise eest solidaarselt ka hageja kui kohtuasja algataja.

Kohtutäituri tasu nõude arestimise eelteatise võlgnikule või teatise nimetatud kolmandast isikust võlgnikule kättetoimetamise eest on 3,30 eurot. Peale selle tuleb vajaduse korral tasuda postikulud ja mis tahes tõenditega seotud kulud. Kohtutäituri tasu teatise isiklikult kättetoimetamise eest on 11 eurot ja sellisel juhul tuleb tasuda ka kohtutäituri sõidukulud. Olenevalt adresaadi asukohta jõudmiseks läbitava teekonna pikkusest jäävad sõidukulud vahemikku 3,25–16,25 eurot. Kui kohtutäitur koostab täitmisteate võlausaldaja nimel ise (seadustiku paragrahvi 845 lõike 1 teine lause), siis on tema tasu ametitoimingu tegemise eest 17,60 eurot.

Kaitsemeetmete täitmine on peamiselt kohtutäituri ülesanne ning seda teostatakse riiklike sunnivahenditega (*Vollziehung*). See toimub kohtuotsuste täitmise suhtes kohaldatavate normide alusel.

Kõrvalmärkus: esialgu täitmisele pööratava kohtuotsuse täitmisele pööramine ei erine põhimõtteliselt lõpliku otsuse täitmisele pööramisest. Sõltuvalt nõude laadist on seaduses siiski ette nähtud erinevad täitmisiisid.

Juhul kui tasumisele kuulub kindlaksmääratud rahasumma, kasutab võlausaldaja sageli kohtu otsuse täitmisele pööramiseks kohtutäiturit. Nõude pööramise eest võlgniku vallasvarale tuleb kohtutäiturile tasuda 28,60 eurot. Juhul kui kohtutäituri tööaeg on pikem kui kolm tundi, tuleb iga alustatud lisatunni eest tasuda veel 22 eurot. Sellele lisaks tuleb kohtutäiturile hüvitada mis tahes muud tema kantud vajalikud kulutused. Maksekäsk võib anda võlausaldajale ka õiguse taotleda võlgniku saadaolevate summade arestimist (nt saadaolev töötasu; tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 829). Avalduse menetlemise eest tuleb tasuda lõivu 22 eurot ning kaasnevad kulud (eelkõige kohtumääruse kättetoimetamise kulud) tuleb tasuda eraldi.

Juhul kui nõue tuleb pöörata võlgniku kinnisvarale, võib nõude tagamiseks seada hüpoteegi või võib vara panna enampakkumise teel sundmüüki või kohaldada vara suhtes sundvalitsemist. Hagi tagamiseks kinnistusregistris hüpoteegi seadmisel tuleb kohtu- ja notaritasude seaduse (*Gesetz über Kosten der freiwilligen Gerichtsbarkeit für Gerichte und Notare (Gerichts- und Notarkostengesetz)* GNotKG) alusel tasuda toimingu eest vastavalt tagatava nõude väärtusele. Allpool tabelis on esitatud tasud kuni 3 miljoni euro suuruste väärtuste pealt.

Kohtu- ja notaritasude seadus (*Gerichts- und Notarkostengesetz*, GNotKG)

2. lisa (seotud paragrahvi 34 lõikega 3)

Tehingu-väärtus kuni ... eurot	Tasu		Tehingu-väärtus kuni ... eurot	Tasu		Tehingu-väärtus kuni ... eurot	Tasu	
	Tabel A ...eurot	Tabel B ...eurot		Tabel A ...eurot	Tabel B ...eurot		Tabel A ...eurot	Tabel B ...eurot
500	38,00	15,00	200 000	1921,00	435,00	1 550 000	8059,00	2615,00
1000	58,00	19,00	230 000	2119,00	485,00	1 600 000	8257,00	2695,00
1500	78,00	23,00	260 000	2317,00	535,00	1 650 000	8455,00	2775,00
2000	98,00	27,00	290 000	2515,00	585,00	1 700 000	8653,00	2855,00
3000	119,00	33,00	320 000	2713,00	635,00	1 750 000	8851,00	2935,00
4000	140,00	39,00	350 000	2911,00	685,00	1 800 000	9049,00	3015,00
5000	161,00	45,00	380 000	3109,00	735,00	1 850 000	9247,00	3095,00
6000	182,00	51,00	410 000	3307,00	785,00	1 900 000	9445,00	3175,00
7000	203,00	57,00	440 000	3505,00	835,00	1 950 000	9643,00	3255,00
8000	224,00	63,00	470 000	3703,00	885,00	2 000 000	9841,00	3335,00

9000	245,00	69,00	500 000	3901,00	935,00	2 050 000	10 039,00	3415,00
10 000	266,00	75,00	550 000	4099,00	1015,00	2 100 000	10 237,00	3495,00
13 000	295,00	83,00	600 000	4297,00	1095,00	2 150 000	10 435,00	3575,00
16 000	324,00	91,00	650 000	4495,00	1175,00	2 200 000	10 633,00	3655,00
19 000	353,00	99,00	700 000	4693,00	1255,00	2 250 000	10 831,00	3735,00
22 000	382,00	107,00	750 000	4891,00	1335,00	2 300 000	11 029,00	3815,00
25 000	411,00	115,00	800 000	5089,00	1415,00	2 350 000	11 227,00	3895,00
30 000	449,00	125,00	850 000	5287,00	1495,00	2 400 000	11 425,00	3975,00
35 000	487,00	135,00	900 000	5485,00	1575,00	2 450 000	11 623,00	4055,00
40 000	525,00	145,00	950 000	5683,00	1655,00	2 500 000	11 821,00	4135,00
45 000	563,00	155,00	1 000 000	5881,00	1735,00	2 550 000	12 019,00	4215,00
50 000	601,00	165,00	1 050 000	6079,00	1815,00	2 600 000	12 217,00	4295,00
65 000	733,00	192,00	1 100 000	6277,00	1895,00	2 650 000	12 415,00	4375,00
80 000	865,00	219,00	1 150 000	6475,00	1975,00	2 700 000	12 613,00	4455,00
95 000	997,00	246,00	1 200 000	6673,00	2055,00	2 750 000	12 811,00	4535,00
110 000	1129,00	273,00	1 250 000	6871,00	2135,00	2 800 000	13 009,00	4615,00
125 000	1261,00	300,00	1 300 000	7069,00	2215,00	2 850 000	13 207,00	4695,00
140 000	1393,00	327,00	1 350 000	7267,00	2295,00	2 900 000	13 405,00	4775,00
155 000	1525,00	354,00	1 400 000	7465,00	2375,00	2 950 000	13 603,00	4855,00
170 000	1657,00	381,00	1 450 000	7663,00	2455,00	3 000 000	13 801,00	4935,00
185 000	1789,00	408,00	1 500 000	7861,00	2535,00			

Kui esitatakse avaldus kinnisvara enampakkumise teel sundmüüki panemist või vara sundvalitsemist määrava kohtumääruse saamiseks, tuleb tasuda 110 eurot.

Juhul kui kohus sedastab, et võlgnik peab loovutama vallasvara, pöörab kohtutäitur kohtu otsuse täitmisele võlausaldaja avalduse alusel. Asjaomase ametitoimingu eest tuleb maksta 28,60 eurot. Kui kohtuotsuses sedastatakse, et võlgnik peab loovutama kinnisvara või eluruumid, tuleb ruumide vabastamisega seotud töö eest tasuda 150 eurot. Lisaks tuleb tasuda kohtutäituri kantud kaasnevad kulud, eelkõige kolmandate isikute tehtud tööga seotud kulud (nt kolimiskulud, lukksepa tasu jms). Juhul kui kohtutäituri tööaeg on pikem kui kolm tundi, tuleb ka sel juhul tasuda iga alustatud lisatunni eest veel 22 eurot.

2.2 Peamised tingimused

Vara arestimise või isiku vahistamise määruse väljastamine eeldab rahalise nõude ja sellise meetme võtmiseks aluse olemasolu. Juhul kui arestitakse võlgniku kogu selline vara, mida on võimalik arestida, on arestimiseks alust juhul, kui kardetakse, et võlgnik püüab ebaausate võtetega – näiteks vara äraviimise või varjamisega – kas häirida või olulisel määral takistada tulevase kohtuotsuse täitmist. Isiku, st võlgniku enda vahistamise eesmärk on samuti takistada võlgnikul ära viimast mis tahes olemasolevat vara, mida võidakse nõude täitmisele pööramise raames arestida. Isiku vahistamise määruse saab siiski teha üksnes juhul, kui vara arestimisega ei ole võimalik nõuet piisaval määral tagada.

Esialgse õiguskaitsse (ükskõik millisel viisil) eesmärk on vältida valitseva seisundi muutumist ja sellega poole õiguste kasutamise või õigussuhte häirimist või olulisel määral takistamist. Esialgset õiguskaitssevahendit võivad puudutada esemete (ajutist) väljaandmist või (ajutist) konkreetse toimingu tegemisest hoidumist või konkreetse meetme võtmist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 935, 938 ja 940). Esialgse õiguskaitsse määruste suhtes kohaldatakse põhimõtteliselt samu norme kui vara arestimise ja isiku vahistamise suhteski (paragrahv 936). Erandjuhtudel võib kohus nõuda ka eelmakse tegemist. Väljastatava arestimismääruse nõuet ja aluseid tuleb tõendada kohut rahuldavate tõenditega, nt kirjaliku tunnistuse või dokumentide esitamisega (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 920 lõige 2). Siinkohal on küsimus selles, kas kohus saab esitatud tõendite põhjal hinnata nõuet ja kiireloomulisust „väga tõenäolisena“. Sama kehtib kohtu määruse kohta (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 936).

Poolte eelnev ärakuulamine on võimalik, kuid ei ole vara arestimise või isiku vahistamise menetluse raames nõutav (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 922). Järgnev ärakuulamine peab toimuma juhul, kui võlgnik, kellele arestimise või vahistamise määrus tuleb kätte toimetada hiljemalt ühe nädala jooksul pärast määruse täitmisele pööramist, otsustab arestimise või vahistamise määruse vaidlustada. Istung on üldjuhul

nõutav esialgse õiguskaitse menetluse korral; istungi korraldamisest võib loobuda üksnes kiireloomulistel juhtudel või kui avaldus lükatakse tagasi (paragrahvi 937 lõige 2). Poolte ärakuulamisega seoses ei ole kehtestatud tähtaegu.

3 Abinõude ese ja laad

3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?

Hagi tagamise abinõusid võidakse kohaldada kogu sellise vara suhtes, millele nõue on pööratud.

3.2 Milline on selliste abinõude mõju?

Vara arestimise tagajärjel ei saa põhivõlgnik ega kolmandast isikust võlgnik enam arestitud vara käsutada.

Arestitud vara on kaitstud karistusseadustiku (*Strafgesetzbuch* StGB) paragrahvi 136, mis käsitleb arestitud esemete hävitamist. Lisaks võidakse rikkumise korral esitada ka tsiviilõiguslik kahjunõue.

Esialgse õiguskaitse suhtes kohaldatakse järgmist. Kohtutäitur täidab vara ülevõtmiseks tehtud määruse kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 883. Kohus võib nõuda teatavate toimingute tegemist või keelata nende tegemise paragrahvi 887 kohaselt (kohtu luba võlausaldajale põhjendatud toimingute tegemiseks) või paragrahvide 888 ja 890 kohaselt (karistusmaksete/kinnipidamise või trahvi/vahistamise määramine, et sundida isikut tegema mingit toimingut, mida ei saa teha kolmas isik, hoiduma mingi toimingu tegemisest või taluma mingit toimingut).

3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?

Arestimise, vahistamise või esialgse õiguskaitse määrus tuleb täitmisele pöörata ühe kuu jooksul alates otsuse väljakuulutamise või kättetoimetamise kuupäevast. Kui välisriigi kohtulahendit, millega määratakse meetmed vara tagamiseks, saab Saksamaal täitmisele pöörata ilma eelneva täidetavaks tunnistamiseta, on tähtaeg kaks kuud (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 929 lõige 2).

Meetmed on kehtivad seni, kuni püsivad esialgse meetme või hagi tagamise abinõu rakendamise alused. Meetmete kehtivus lõpeb ka juhul, kui tehakse otsus põhikohtuasjas.

4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

Nagu juba kirjeldatud, võib kohus teha arestimis- või vahistamismääruse või esialgse õiguskaitse määruse lõpliku kohtuotsusega (*Urteil*) pärast asja kohtulikku arutamist või määrusega (*Beschluss*; tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 922 ja 936).

Pooled võivad kohtuotsuse peale esitada apellatsiooni, kui kaebusega seotud summa ületab 600 eurot.

Määruse väljastamise korral kehtivad järgmise reeglid.

Võlgnik võib arestimis- või vahistamismääruse või esialgse õiguskaitse määruse vaidlustada (seadustiku paragrahv 924). Seejärel korraldatakse suuline istung eesmärgiga teha lõplik kohtuotsus abinõu õiguspärasuse kohta. Apellatsiooni võib esitada omakorda kohtuotsuse kohta vastavalt kirjeldatud tingimustele.

Juhul kui avaldus lükatakse määrusega tagasi, võib võlausaldaja esitada otsekaebuse (*sofortige Beschwerde*) kahe nädala jooksul alates otsuse kättetoimetamisest. Sama kehtib juhul, kui tehakse arestimis- või vahistamismäärus või esialgse õiguskaitse määrus, kuid sellisel juhul peab võlausaldaja andma tagatise.

Peale selle võib võlgnik taotleda arestimis- või vahistamismääruse või esialgse õiguskaitse määruse tühistamist, kui võlausaldaja ei ole oma nõuet esitanud kindlaksmääratud tähtaja jooksul (tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 926) või kui asjaolud on muutunud (paragrahv 927).

Määrust (EL) nr 655/2014 silmas pidades on tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvis 953 jj sätestatud õiguskaitsevahendid, mida saab kasutada kohtuotsuse vastu seoses pangakontode arestimismäärusega.

Kõigele lisaks on tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 945 ette nähtud, et esialgse määruse saanud pool maksab kahjuhüvitist, kui arestimine või esialgne õiguskaitsese osutus algusest peale põhjendamatuks või kui meetmed tunnistatakse kehtetuks seadustiku paragrahvi 926 lõike 2 või paragrahvi 942 lõike 3 alusel.

■ Viimati uuendatud: 04/11/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.